

Samarbeidsavtale mellom Sametinget og Nordland fylkeskommune

Bodø, 12. juni 2006

Samarbeidsavtale mellom Nordland fylkeskommune og Sametinget

Målet for avtalen

Å styrke og synliggjøre samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Formål med avtalen

Overordnet mål med avtalen er å legge forholdene til rette for et varig fast samarbeid mellom partene i saker som angår samene og samiske områder i Nordland fylke, samt å prioritere disse i fellesskap. Nordland fylkeskommune har alle tre språk nord-, lule- og sørsamisk som de skal forvalte.

Dette skal skje gjennom konkret å:

- Styrke samarbeidet mellom Nordland fylkeskommunen og Sametinget
- Skape større forpliktelse til samhandling mellom Nordland fylkeskommune og Sametinget
- Styrke det regionale utviklingsarbeidet i fylket
- Skape flere faste møteplasser
- Bli bedre kjent med hverandre politisk og administrativt

Kapittel 1 – Samarbeidets karakter

Samarbeidet gjennom denne avtalen skjer på frivillig basis mellom to likeverdige parter. Avtalen er ikke til hinder for samarbeid i saker som ikke er nevnt i denne avtalen.

Kapittel 2 – Oppfølging og rapportering

Det holdes årlig møter mellom sametingspresidenten og fylkesrådslederen. Hensikten med møtene er rapportering, samarbeid og samordning.

Det administrative nivået møtes på sine fagområder en gang i året for å diskutere relevante utfordringer.

Kapittel 3 – Gyldighet og endring

Denne avtalen trer i kraft når Nordland fylkesting i og Sametingets plenum i har vedtatt avtalen.

Endringer i avtalen kan bare foretas av partene.

Hver av partene kan si opp avtalen med minst 6 måneders varsel.

Kapittel 4 – Samisk språk

Nordland fylkeskommune forplikter seg til å utarbeide handlingsplan for utvikling av samisk kompetanse i fylkeskommunen. Under forutsetning av statlige bevilgninger forplikter Sametinget seg til å tildele tospråklighetsmidler til Nordland fylkeskommune. Sametinget vil bistå Nordland fylkeskommune i arbeidet med samisk språkutvikling. Partene er enige om at det skal være en balanse mellom tildelte

tospråklighetsmidler og bruk av fylkeskommunale budsjettmidler til dette formål. Det skal avholdes et årlig drøftingsmøte om behovet for midler for det påfølgende budsjettår.

Nordland fylkeskommune skal delta i forvaltningskommunenenes språkforum ”Giellagiella”.

Sametinget vil tildele grunntilskudd til samiske språksentre i Nordland; Várdobáiki og Árran. Nordland fylkeskommune vil supplere grunntilskuddet fra Sametinget til samiske språksentre i Nordland. Partene ønsker flere samiske språksentre i Nordland fylke.

Partene vil bidra med råd og veiledning til kommuner/områder som ønsker å satse på arbeidet med samisk språk.

Partene vil arbeide for å styrke det grenseoverskridende språksamarbeidet.

Kapittel 5 – Samiske stedsnavn

Partene vil samarbeide om å få flere samiske stedsnavn normert, vedtatt og brukt i offentlig sammenheng.

Kapittel 6 – Opplæring

For partene er det viktig at det utvikles et eget samisk videregående opplæringstilbud som inneholder både studiespesialiserende og yrkesfaglige utdanningsprogrammer hvor samisk språk og andre samiskrelaterte fag og tilbud skal være en integrert del av opplæringstilbudet. Nordland fylkeskommune skal tilby samisk språk som fag til alle elever som ønsker det på alle videregående skoler i Nordland.

Partene vil i fellesskap arbeide for at det skal bli mulig å gjennomføre et helhetlig utdanningsløp innenfor samisk og med samisk kompetanse i fylket.

Partene vil i fellesskap arbeide for at ingen elever skal gå ut av videregående opplæring i Nordland fylke uten å ha grunnleggende kjennskap til samisk historie, kultur og samfunnsliv. For å realisere dette vil Nordland fylkeskommune utarbeide et undervisningsopplegg for videregående skole. Sametinget vil bistå Nordland fylkeskommune i dette arbeidet.

Kapittel 7 – Forskning og utdanning

Partene er enige om at samisk forskning bør styrkes.

Partene er enige om å arbeide for at et eventuelt fremtidig universitetet i Bodø også må inneholde det samiske perspektivet og at den samiske forskningen ved universitetet får en sentral plass.

Kapittel 8 – Kulturminneforvaltning

Partene viderefører det eksisterende og gode samarbeidet i forvaltningen av kulturminner etter kulturminneloven, jf. Forskrift om faglig ansvarsfordeling etter kulturminneloven, § 3 samarbeidsplikt. Samarbeidet skal baseres på gjensidig respekt, faglig utveksling og praktisk tilpasning. Partene vil videreutvikle flere kontaktpunkter og samarbeid i spørsmål som angår løpende arealforvaltning og kommunal arealplanlegging hvor partene har felles interesser.

Partene forplikter seg til årlige samarbeidsmøter på etatsledernivå. Det skal legges til rette for bedre informasjonsutveksling og samarbeidsformer mellom saksbehandlere.

Kapittel 9 – Museum

Partene skal arbeide for å styrke dokumentasjon, sikring, tilrettelegging og formidling av samisk kulturhistorie ved museene i Nordland fylke. Sametinget har det nasjonale hovedansvaret for driftstøtten til de samiske museene.

Nordland fylkeskommune har et allment ansvar også for de samiske museene og skal derfor vurdere årlig regional driftstøtte også til de samiske museenes virksomhet.

Partene skal legge til rette for at de samiske museene er aktører i faglig nettverkssamarbeid med de øvrige museer i Nordland. Partene er enige om å vurdere felles faglige service- og tjenesteløsninger hvor også de samiske museer inngår som likeverdige parter.

Partene vil arbeide videre for at de samiske museene skal få sin del av den budsjettmessige økningen over statsbudsjettet til museumsreformen.

Kapittel 10 – Bibliotek

Partene skal bidra med gjensidig informasjon og veiledning, deltakelse på hverandres faglige biblioteksamlinger og samarbeide om kurs og andre opplæringstiltak i samisk litteratur, kultur og bibliotekstjeneste for ansatte i skole- og folkebibliotek i Nordland.

Partene vil fortsette samarbeidet om å videreutvikle fylkesbibliotekets samiske bibliotekkompetanse og opprettholde tjenestetilbudet til de samiske bokbussene i Nordland. Dette innebærer også at driftstøtten til de samiske bokbussene må økes iforhold til dagens nivå.

Kapittel 11 – Samiske kultursentre

De samiske kultursentrene har vist seg å ha stor betydning for bevaring og vitalisering av samisk språk og kultur. Partene vil arbeide for at de etablerte kultursentrene gis muligheten til å videreutvikle sitt tilbud og sine aktiviteter.

Partene er enige om at det også er viktig å skape flere samiske møteplasser.

Kapittel 12 – Næringsutvikling

Partene er enige om at et livskraftig og robust næringsliv er et nødvendig grunnlag for bosettingen i det samiske samfunnet.

Partene er enige om at det er nødvendig med samisk medvirkning på alle områdene når det gjelder nærings- og samfunnsutvikling.

Partene skal i årlige møter drøfte samiske næringsstiltak i Utviklingsprogram Nordland (UPN).

Partene anser det som nødvendig at det samiske perspektivet innarbeides i småsamfunnsatsingen i Nordland. Det må også vurderes om det skal igangsettes egne samiske handlingsplaner innenfor programmet.

Partene anser servicenæringen som en viktig næring i samiske områder og en styrking av næringen vil være et virkemiddel til å opprettholde og skape nye kvinnearbeidsplasser.

Partene er enige om å bidra til å utvikle duodje til en levedyktig samisk næring og å bedre rammevilkårene for duodje som kultur, fag og næring.

Partene skal arbeide for å etablere ordninger som stimulerer til entreprenørskap generelt og til kulturbasert næringsutvikling spesielt, blant samisk ungdom.

Partene vil samarbeide om bruken av samisk kultur i reiselivssammenheng. Det er viktig at kulturen som blir formidlet i reiseliv sammenheng har en ekthet og troverdighet som ivaretar et etisk nivå som er i samsvar med samiske interesser, normer og skikker. Partene vil arbeide for at det samiske perspektivet innarbeides og ivaretas i reiselivsutviklingen.

Kapittel 13 – Reindrifft

Partene er enige om at arealvernet for reindrifften må sikres. Reindrifften er utsatt for press fra mange hold og har derfor et spesielt behov for vern av sine beiteområder. Reindrifftens arealinteresser må ivaretas gjennom gode arealplanprosesser.

Kapittel 14 – Regional planlegging og arealforvaltning

Partene viser til fylkeskommunens fornyede rolle som regionalpolitisk aktør i landet, og til Sametingets rolle som deltaker i den regionale utvikling i samiske områder.

Partene er enige om at utviklingen av samiske samfunn skal være en integrert del av det regionale samarbeidet. Partene vil arbeide for å få inn kjønnsperspektivet i planleggingen og synliggjøre kjønnsperspektivet i alle planer og utredninger.

Partene er enige om at urfolksperspektivet i fylkesplanleggingen skal integreres.

Sametinget vil delta i arealplanforum etter behov. Partene vil samarbeide om videreutvikling av regionale utviklingslinjer for bruk og vern av arealer i fylket.

Kapittel 15 – Kultursamarbeid

Partene forplikter seg til å arbeide for styrking og videreutvikling av den samiske kulturen i Nordland.

Partene er enige om at samiske festivaler og festivaler med samiske arrangement er viktige arenaer for synliggjøring av samisk kultur og for opplevelse og formidling av samiske kunst- og kulturuttrykk.

Partene er enige om ordningen med Musikk i Nordland utvides slik at også samiske musikk blir en naturlig del av denne.

Kapittel 16 – Media

Partene vil arbeide for å få til et helhetlig samisk medietilbud i TV, radio og aviser. Særlig skal det satses på utvikling av programmer for barn og ungdom.

Partene er enige i å arbeide for at det etableres samiskspråklige avistilbud i sørsamisk område, gjerne i samarbeid med eksisterende medietilbud, og opprettholde og videreutvikle eksisterende avistilbud på lulesamisk.

Partene er enige i å arbeide for å øke pressestøtten for å utvikle og ivareta samiskspråklige avistilbud i lule- og sørsamisk område. Partene ser pressestøtten som et viktig virkemiddel for å sikre og utvikle samisk språk og vil legge dette til grunn i det videre arbeidet med pressestøtten.

Kapittel 17 – Barn og unge

Partene er enige om å skape gode oppvekstvilkår for samiske barn og unge og utvikle deres samiske identitet. Mangfoldet i den samiske kulturen i Nordland må gjenspeiles ved at det tilrettelegges for gode oppvekstvilkår.

Partene vil samarbeide om utviklingen av innholdet i ulike tiltak, prosjekter og aktiviteter for barn og unge slik at samisk språk og kultur og det flerkulturelle perspektivet i sterkere grad kommer med.

Partene er enige om å samarbeide om å gi Den kulturelle skolesekken et samisk innhold. Partene er enige om at samiske tiltak er en viktig del i den ”Kulturelle skolesekken”.

Partene ser det som en viktig oppgave å tilby samiske barn og unge nettstedet Skrivebua.no i samiske språkvarianter for å styrke språk og identitet. Partene forplikter seg til å arbeide for å opprettholde og sikre driften av den samiske delen av nettstedet Skrivebua.no. Dette innebærer at staten overtar ansvaret for finansiering av drift av nettstedet.

Nordland fylkeskommune forplikter seg til å gjennomføre skolevalg for sametingsvalget på de videregående skolene i Nordland. Partene vil arbeide for at Utdanningsdirektoratet utarbeider en opplæringspakke for gjennomføring av skolevalg for sametingsvalget.

Partene ser at Infonuorra.no spiller en viktig rolle i omsetningen av det samiske ungdomsengasjementet, og nettstedet Infonuorra.no er et viktig kommunikasjonsverktøy. Partene forplikter seg til å arbeide for at Infonuorra.no skal få faste overføringer fra statsbudsjettet.

Partene ønsker at drifts- og utviklingsansvar for Infonuorra.no fortsatt er i Nordland.

Partene anser at Klara Klok er et statlig ansvar. Partene forplikter seg til å arbeide for at den samiske delen av Klara Klok får et fast, forutsigbart driftsgrunnlag med statlig finansiering. Partene forplikter seg også til å arbeide for at Klara Klok videreutvikles slik at det kan yte tjenester på alle de tre samiske språkene.

Kapittel 18 – Helse- og sosialspørsmål

Partene ser at det er særlige utfordringer på en rekke felter når det gjelder tilbudet til den samiske befolkningen. Partene er enige om å arbeide for at den samiske befolkningen i Nordland får et tilfredsstillende helse- og sosialtilbud. Samiske helse- og sosialprosjekter av nasjonal karakter må være

forankret i den nasjonale/statlige helseforvaltningen og av kommunal karakter i den kommunale helseforvaltningen.

Kapittel 19 – Idrett

Partene skal arbeide for å bedre infrastrukturen for idrettsutøvelse i samiske områder. Dette innebærer blant annet tilrettelegging for investeringer i idrettsanlegg.

Kapittel 20 – Internasjonale forhold og Barentssamarbeid

Partene vil fremme felles interesser i internasjonale fora. Det gjelder i forhold til relevante programmer innad i EU, Barentssamarbeid og Nordkalottsamarbeid.

Partene er enige om at det er viktig å få etablert en egen nordområdestrategi og å vektlegge urfolksperspektivet i Barentssamarbeidet. Urfolkstilhold på alle sider av nasjonalgrensene i nord, representerer en utfordring. Følgende dimensjoner bør ha felles oppmerksomhet i samarbeidet: olje og gass, miljø- og ressursovervåking, forvaltning av marine ressurser herunder spesielt fiskeriene, urfolkens språk, kultur, utdanning, ungdom, rettigheter, næringsutvikling og infrastrukturbygging. Medbestemmelse er helt sentral når det gjelder ivaretagelse av urfolksperspektivet i nordområdene.

Kapittel 21 – Kompetanse, hospitering og kunnskapsutveksling

Partene iverksetter en gjensidig hospiteringsordning.

Kapittel 22 – Informasjonsutveksling

Partene har et felles ansvar for at befolkningen og offentlige instanser i Nordland fylke er orientert og har kunnskaper om samiske spørsmål. Informasjonen skal i størst mulig grad formidles også på samisk.

Nordland fylkeskommune og Sametinget vil i samarbeid spre informasjon om Sametinget, samemanntallet og sametingsvalget.

Kapittel 23 – Økonomi

De økonomiske forpliktelsene knyttet til avtalen behandles i partenes årlige budsjett. Enhver økonomisk forpliktelse knyttet til gjennomføring av det enkelte tiltak i avtalen forutsetter egne politiske behandlinger.

Bodø 12.06.06

Aili Keskitalo
Sametingspresident

Geir Knutson
Fylkesrådsleder